

5.B.1 VOORTGANGSRAPPORTAGE 2014

OPDRACHTGEVER

Boundary FL-Groep
F.L. Liebrechts B.V.
Bodex Milieu B.V.
Shipcon B.V.

MIDDELBEERS

Rapportnr.:

Status:

Versie:

27 juli 2015

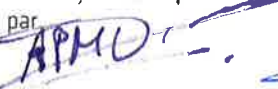
CO2.210515/VR2/ati.01

Concept

01

OPGESTELD:

ing. A.P.M. Timmer
KAM-coördinator
d.d. 30 juli 2015
par.

GECONTROLEERD:

J. Bujs
Hoofd bedrijfsbureau
d.d. 30-7 '15
par.

VRIJGEGEVEN

F.C.J. Liebrechts
Directeur
d.d.
par.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	3
1.1	Algemeen	3
1.2	verwijzingsmatrix	3
1.3	Opbouw van het rapport	4
2	Basisgegevens	5
2.1	Beschrijving van de organisatie	5
2.2	Verantwoordelijkheden	5
2.3	Basisjaar	6
2.4	Rapportageperiode	6
2.5	Verificatie	6
3	Afbakening	7
3.1	Organisatorische grenzen	7
3.2	Operationele grenzen	7
3.3	Projecten met gunningsvoordeel	8
3.4	Niveau prestatieladder	9
4	berekeningsmethodiek	10
4.1	Inleiding	10
4.2	Actuele berekeningsmethodiek en emissiefactoren	10
4.3	Berekening / allocatie van emissies binnen projecten met gunningvoordeel	10
4.4	Wijzigingen berekeningsmethodiek	11
4.5	Herberekening basisjaar & historische gegevens	12
4.6	Uitsluitingen	12
5	analyse van de voortgang	13
5.1	Herberekening basisjaar en historische gegevens	13
5.2	Directe en Indirecte emissies	13
5.3	Trends	14
5.4	Voortgang reductiedoelstellingen	14
5.5	Onzekerheden	15
5.6	Medewerker bijdrage	15
6	Voortgang overige vereisten	16
6.1	Ketenanalyse (4.A.1)	16
6.2	Emissie inventaris A-aanbieders (5.A.2)	16
6.3	CO ₂ -emissie reductieprogramma (5.C.1)	16
6.4	Deelname sectorinitiatief (3.D.1)	17
6.5	Publicatie website	17

Tabel 1: Verwijzingsmatrix Periodieke rapportage en § 7.3 uit de ISO 14064-1

Tabel 2: aangepaste emissiefactoren scope 1 en 2

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Als onderdeel van haar implementatie van de CO₂-Prestatieladder rapporteert de FL-Groep elk halfjaar over haar CO₂-emissie, maatregelen en voortgang op de reductiedoelstellingen.

Deze periodieke voortgangsrapportage beschrijft de volgende aspecten:

- een analyse van de CO₂-emissie over 2014;
- de voortgang op reductiedoelstellingen door analyse van trends;
- eventuele wijzigingen in de berekeningsmethode.

Het opstellen van de periodieke voortgangsrapportage is onderdeel van de stuurcyclus binnen het energiemanagementsysteem dat in het kader van de CO₂-prestatieladder is ingevoerd. Deze stuurcyclus staat beschreven in het Kwaliteitsmanagementplan (4.A.2).

1.2 VERWIJZINGSMATRIX

Deze periodieke voortgangsrapportage beschrijft alle zaken zoals beschreven in § 7.3 uit de ISO 14064-1. Een verwijzingsmatrix is in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1: Verwijzingsmatrix Periodieke rapportage en § 7.3 uit de ISO 14064-1

Onderdeel	§ 7.3 ISO 14064-1	Periodieke rapportage
A	description of the reporting organization	§ 2.1
B	person responsible	§ 2.2
c	reporting period covered	§ 2.4
d	documentation of organizational boundaries	§ 3.1
e	direct GHG emissions, quantified separately for each GHG, in tonnes of CO ₂ e	§ 5.2
f	a description of how CO ₂ emissions from the combustion of biomass are treated in the GHG inventory	§ 4.8
g	if quantified, GHG removals, quantified in tonnes of CO ₂ e	§ 4.7
h	explanation for the exclusion of any GHG sources or sinks from the quantification	§ 4.6
i	energy indirect GHG emissions associated with the generation of imported electricity, heat or steam, quantified separately, in tonnes of CO ₂ e	§ 5.2
j	the historical base year selected and the base-year GHG inventory	§ 2.3 + § 5.1
k	explanation of any change to the base year or other historical GHG data, and any recalculation of the base year or other historical GHG inventory	§ 4.5 + § 5.1
l	reference to, or description of, quantification methodologies including reasons for their selection	§ 4.2
m	explanation of any change to quantification methodologies previously used	§ 4.4
n	reference to, or documentation of, GHG emissions or removal factors used	§ 4.2
o	description of the impact of uncertainties on the accuracy of the GHG emissions and removals data	§ 5.5
p	a statement that the GHG report has been prepared in accordance with this part of ISO 14064	Inleiding
q	a statement describing whether the GHG inventory, report or assertion has been verified, including the type of verification and level of assurance achieved	§ 2.5

1.3 OPBOUW VAN HET RAPPORT

De algemene basisgegevens voor de totstandkoming van de onderhavige rapportage wordt beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt afgebakend welke onderdelen binnen de organisatie zijn meegenomen. De bijbehorende berekeningsmethodiek wordt aansluitend beschreven in hoofdstuk 4. Tenslotte is in hoofdstuk 5 ingegaan op de analyse van de voortgang.

2 BASISGEGEVENS

2.1 BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE

Afgelopen periode zijn er uiteenlopende projecten in uitvoering geweest. Een beschrijving van de belangrijkste activiteiten zijn als volgt samen te vatten:

F.L. Liebregts B.V.

- nat: 73,3%
- droog: 26,5%
- overig: 0,2%

Shipcon B.V.

- scheepsbouw %
- constructie %

Bodex milieu B.V.

- bodemonderzoek en partijkeuringen 60%
- milieukundige begeleiding en advies 40%

Werken nat:

- Willemsunie - Oml. Zuid-Willemsvaart;
- Eemshaven - Beatrixhaven fase 3;
- CoVo (Cortenoever - Voorsteklei);
- KGT (Kanaal Gent - Terneuzen);
- Spui - Oud Beijerland;
- NVO (Natuur Vriendelijke Oevers).

Werken droog:

- Tilburg Koolhoven;
- De Amazones Den Bosch;
- Berkel Enschoot BRM / WRM;
- N33 Poort van Noord Assen/Veendam;
- Stadhouderspark Vught;
- Golfbaan Esbeek;
- Truckparking Waalwijk;
- Waterdunen;
- Bladel bedrijfshal Therminon;
- N261 ombouw Waalwijk - Tilburg.

2.2 VERANTWOORDELIJKHEDEN

Verantwoordelijke voor de stuurcyclus is de KAM-coördinator. Hij draagt dan ook zorg voor het halfjaarlijks opstellen van de Emissie-inventaris. Controle vindt plaats door het hoofd bedrijfsbureau. Uiteindelijk heeft de directeur de eindverantwoordelijkheid.

2.3 BASISJAAR

Het basisjaar is 2011.

Om een goede vergelijkingsbasis tussen het gerapporteerde jaar en het basisjaar te kunnen blijven garanderen wordt bij een wijziging van de conversiefactoren het basisjaar herberekend.

Aangezien er een wijziging in de te hanteren conversiefactoren is opgetreden, die invloed heeft op het basisjaar of andere historische gegevens, wordt dit beschreven in § 4.4. Het herberekende basisjaar wordt beschreven in § 5.1.

2.4 RAPPORTAGEPERIODE

Deze periodieke rapportage beschrijft de CO₂-emissies over 2014. Als basis voor de onderhavige rapportage heeft de voortgangsrapportage over 1^e helft van 2014 (d.d. 29-09-14) gediend.

2.5 VERIFICATIE

De emissie inventaris is niet geverifieerd.

3 AFBAKENING

3.1 ORGANISATORISCHE GRENZEN

Voor de CO₂-Prestatieladder worden de volgende organisatieonderdelen meegenomen binnen de organisatorische grenzen:

- F.L. Liebregts B.V.
- Bodex Milieu B.V.
- Shipcon B.V.

Er zijn dus geen onderdelen uitgesloten.

3.2 OPERATIONELE GRENZEN

Bij het bepalen van de operationele grenzen wordt onderscheid gemaakt tussen Scope 1, 2 & 3 categorieën. In de scope-indeling van de CO₂-Prestatieladder houdt dit het volgende in:

- Scope 1 is alle directe CO₂-emissie van onze organisatie.
- Scope 2 is alle indirecte CO₂-emissie die direct te beïnvloeden is, namelijk emissie door elektriciteit, vliegreizen en zakelijke kilometers met privéauto's.
- Scope 3 is alle overige indirecte emissie.

Als onderdeel van het energiemanagementsysteem wordt een Energiebeoordeling (2.A.3) actueel gehouden dat de energiegebruikers binnen de organisatie beschrijft en een overzicht geeft van de emissiebronnen. Als er binnen de organisatie door veranderde organisatiegrenzen of de aankoop van nieuwe kapitale goederen sprake is van nieuwe emissiestromen dan worden het Energiebeoordeling en de Emissie-inventaris aangepast.

De wijzigingen binnen de emissiestromen in het afgelopen jaar zijn:

Aangekocht materieel:

- 1x nieuwe hijskraan Jones;
- 1x nieuwe kraan CAT 374D;
- 1x nieuwe rupskraan CAT 323E;
- 1x nieuwe rupskraan CAT 329E;
- 2x nieuwe bovenloopkranen;
- 1x nieuwe ponsmachine op de werf;
- 5x nieuwe VW caddy.

Aanpassingen materieel:

- Werkbootje Tom motorisch gereviseerd;
- Spoiler dak service truck;
- Andere smeerolie machinies;
- Bandenspanningscontrolesysteem dumpers.

Aanpassingen kantoor en werkplaats:

- [Nieuw leidingstelsel perslucht](#);
- Vervanging lampen in schuur;
- Aangepaste logistiek op de werf;
- Installatie tijdklok airco;
- Vervanging desktops door Zero Cliënts;
- Vervanging straatverlichting parkeerplaats.

De actuele emissiestromen binnen de operationele grenzen zijn:

Scope 1:

- Aardgas verwarming bedrijfsgebouwen;
- Propaangas keten;
- Brandstofverbruik bedrijfswagens;
- Brandstofverbruik materieel;
- Smeeroliën bedrijfswagens en materieel;
- Lasgassen.

Scope 2:

- Elektriciteit bedrijfsgebouwen;
- Gedeclareerde zakelijke kilometers privé-auto's;
- Koude middelen airco.

Scope 3:

- onderaannemers
- stortsteen;
- staal;
- betonproducten.

3.3 PROJECTEN MET GUNNINGSVOORDEEL

In deze periode zijn de volgende projecten met gunningsvoordeel actief en vormen onderdeel van deze rapportage:

- Kanaal van Gent naar Terneuzen;
- Philipsdam;
- Sint Pieterspolder, Nieuw Olzendepolder en de Emanuelpolder.

Kanaal van Gent naar Terneuzen

De gunning dateert van 19 november 2013, waarbij het ambitieniveau 5 is uitgesproken. Om dit te realiseren is een CO₂-projectplan opgesteld, d.d. 2 september 2014. Na gunning is gestart met het ontwerp. Nu een jaar later staat de uitvoering gepland per 1 september 2015.

Glooiing Philipsdam

De gunning van het project 'Verbeteren Glooiing Philipsdam' dateert van 16 oktober 2014 (aanbesteding/inschrijving: 2 september 2014), waarbij het ambitieniveau 5 is uitgesproken. Om dit te realiseren is een CO₂-projectplan opgesteld, d.d. 1 april 2015. Het project behelst een relatief korte periode (start werkzaamheden 2 maart 2015 en einde werkzaamheden 5 juni 2015).

Sint Pieterspolder, Nieuw Olzendepolder en de Emanuelpolder

Op 28 oktober 2014 heeft de aanbesteding/inschrijving plaatsgevonden voor het project 'Verbeteren Glooiingsconstructie Sint Pieterspolder, Nieuw Olzendepolder en de Emanuelpolder met bijkomende werken in de gemeente Reimerswaal'. waarbij het ambitieniveau 5 is uitgesproken. De gunning dateert van januari 2015. Om te voldoen aan het ambitieniveau 5 is een CO₂-projectplan opgesteld, d.d. 7 april 2015.

- start werkzaamheden: begin maart 2015;
- einde werkzaamheden: eind oktober 2015.

3.4 NIVEAU PRESTATIELADDER

Als FL-Groep zijnde zijn we gecertificeerd op het hoogste niveau (niveau 5) van de CO₂-prestatieladder. De gehouden externe audits door de certificerende instelling hebben plaatsgevonden op 9 en 21 oktober 2014.

De volgende externe audits door de certificerende instelling staan gepland en wel op 19 t/m 21 oktober a.s. Tevens zal er een werkplekinspectie plaats vinden op één of meer van bovengenoemde projecten.

4 BEREKENINGSMETHODIEK

4.1 INLEIDING

Het opstellen van de Periodieke rapportage is onderdeel van het Energiemanagementsysteem dat in het kader van de CO₂-prestatieladder is ingevoerd. Om deze reden is het meest recente Handboek CO₂-prestatieladder zoals uitgegeven door de Stichting Klimaatneutraal Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) leidend binnen de berekeningsmethodiek.

4.2 ACTUELE BEREKENINGSMETHODIEK EN EMISSIEFACTOREN

Het meest recente Handboek CO₂-prestatieladder zoals uitgegeven door de SKAO vormt de basis voor de berekeningen binnen elke Periodieke Rapportage. Met ingang van Handboek 3.0 staan de CO₂-emissiefactoren (de nieuwe term voor conversiefactoren) niet langer in het Handboek maar op de website www.co2emissiefactoren.nl. Door voortschrijdend inzicht en technologische ontwikkelingen zijn de meeste factoren gewijzigd.

4.3 BEREKENING / ALLOCATIE VAN EMISSIES BINNEN PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL

Kanaal van Gent naar Terneuzen

Zoals reeds in de vorige voortgangsrapportage geschreven is er Binnen het project KGT onderscheiden twee fase:

1. Ontwerp;
2. Uitvoering.

Na gunning op 19-11-13 is gestart met het ontwerp. Uitvoering staat nu gepland per 01-09-15.

Op basis van de begroting (dus vóór aanvang werk) is de Emissie-inventaris van het werk begroot. Dus na ontwerp volgt een herziene emissie-inventaris, zodat inzichtelijk wordt wat er in het ontwerp aan besparingen is voorzien.

De ontwerpbesparingen bestaan met name uit materiaal gebruik en verbruik.

De opgestelde emissie-inventaris vóór ontwerp is gedeeltelijk gealloceerd door KGT3 en SC4 uitvoerig te berekenen. Vervolgens is op basis van deze berekening een verdeelsleutel opgesteld:

- Aantal meters van KGT3;
- Aantal m² van SC04.

Met die verdeelsleutels is vervolgens de CO₂ emissie berekend voor de andere locaties. Hierbij is tevens geïnterpoleerd voor de ontbrekende gegevens.

Opgemerkt wordt dat KGT12 op zichzelf staand, is en derhalve berekend is op basis van de begroting (gelijk als KGT3).

Glooiing Philipsdam

Zoals gebruikelijk op dit soort enkelvoudige dijkverbeteringen gaat er veel energie (scope 3 emissies) in de toegepaste materialen (breuksteen en prefab beton). Bewuste inkoop van materialen (herkomst en wijze van aanvoer) bespaart in het transport.

Komende periode wordt er een evaluatieverslag opgesteld ten aanzien van de gerealiseerde energiereductie. In de rapportage over de eerste helft van 2015 volgt meer.

Sint Pieterspolder, Nieuw Olzendepolder en de Emanuelpolder

Speerpunt in de CO₂-reductie is een alternatieve werkwijze met bodemstabilisatie. Het betreft 60.000 m² fundering op een andere wijze aanbrengen.

Werkwijze traditionele fundering:

- ontgraven en afvoeren 18.000 m³ grond. Betreft zanderige klei, die in hoge mate vervuild is met bodemvreemde stoffen, zoals vlijlagen van puin en dakpanmateriaal
- leveren en aanbrengen hoogovenslakken circa 70.000 ton.

Alternatieve werkwijze fundering:

- ondergrond van aanwezige zandige klei blijft zitten;
- na het strooien van cement wordt materiaal doorgemengd;
- totaal is nu maar 20.000 ton hoogovenslakken nodig om een deel (in getijgebied) aan te brengen. Dit geeft dus een besparing van 50.000 ton hoogovenslakken (koop en aanvoer).

In de volgende voortgangsrapportage wordt dieper ingegaan op de hiermee gepaarde CO₂-reductie.

4.4 WIJZIGINGEN BEREKENINGSMETHODIEK

Voor de initiële berekening van het basisjaar 2011 en de rapportages over 2012 en 2013 zijn de emissiefactoren gehanteerd zoals vernoemd het handboek CO₂-prestatieladder versie 2.1, d.d. 4 april 2014. Naar aanleiding van de nieuwe versie van het handboek CO₂-prestatieladder versie 3.0, d.d. 10 juni 2015 zijn diverse emissiefactoren aangepast. Ten aanzien van onze scope 1 en 2 emissies wordt specifiek benoemd:

Tabel 2: aangepaste emissiefactoren scope 1 en 2

emissiebron	conversiefactor oud		emissiefactor nieuw	
aardgas E.ON + NUON (gebouwen)	1825	g CO ₂ / m ³	1,884	kg CO ₂ / Nm ³
benzine klein materieel	2780	g CO ₂ / liter	2,741	kg CO ₂ / liter
gasolie bedrijfswagens (personenvervoer)	3135	g CO ₂ / liter	3,232	kg CO ₂ / liter
gasolie (schip)	3135	g CO ₂ / liter	3,232	kg CO ₂ / liter
gasolie (projecten Nederland)	3135	g CO ₂ / liter	3,232	kg CO ₂ / liter
gasolie (projecten België)	3135	g CO ₂ / liter	3,232	kg CO ₂ / liter
Lasgas (Acetyleen)	3318	g CO ₂ / kg	3,180	kg CO ₂ / kg
propaangas (projecten)	2965	g CO ₂ / kg	1,725	kg CO ₂ / kg
smeeroliën	3620	g CO ₂ / km	3,035	kg CO ₂ / kg
zakelijke vliegtuigvluchten	200	g CO ₂ / kWh	0,200	kg CO ₂ / km
elektriciteit Essent + NUON (gebouwen grijs)	455	g CO ₂ / kWh	0,526	kg CO ₂ / kWh
elektriciteit projecten (grijs)	455	kg CO ₂ / kg	0,526	kg CO ₂ / kWh
diesel woon-werkverkeer	205	g CO ₂ / liter	0,241	kg CO ₂ / km
benzine woon-werkverkeer	2780	g CO ₂ / km	0,253	kg CO ₂ / km

De verandering van de uitdrukking van de eenheid van g naar kg maakt voor de berekening uiteraard geen verschil. Deze is voor de transparantie in het overzicht wel meegenomen.

Daarnaast is de ketenanalyse ten aanzien van transport herberekend op basis van bovengenoemde emissiefactoren.

4.5 HERBEREKENING BASISJAAR & HISTORISCHE GEGEVENS

Omdat voorgaande wijzingen hebben plaatsgevonden heeft er een herberekening plaatsgevonden van het basisjaar 2011 en de rapportages over 2012 en 2013.

4.6 UITSLUITINGEN

Er zijn geen uitsluitingen.

Er heeft in de afgelopen periode geen opname van CO₂ plaatsgevonden binnen de bedrijfsactiviteiten.

Er is in de afgelopen periode geen gebruik gemaakt van biomassaverbranding.

5 ANALYSE VAN DE VOORTGANG

5.1 HERBEREKENING BASISJAAR EN HISTORISCHE GEGEVENS

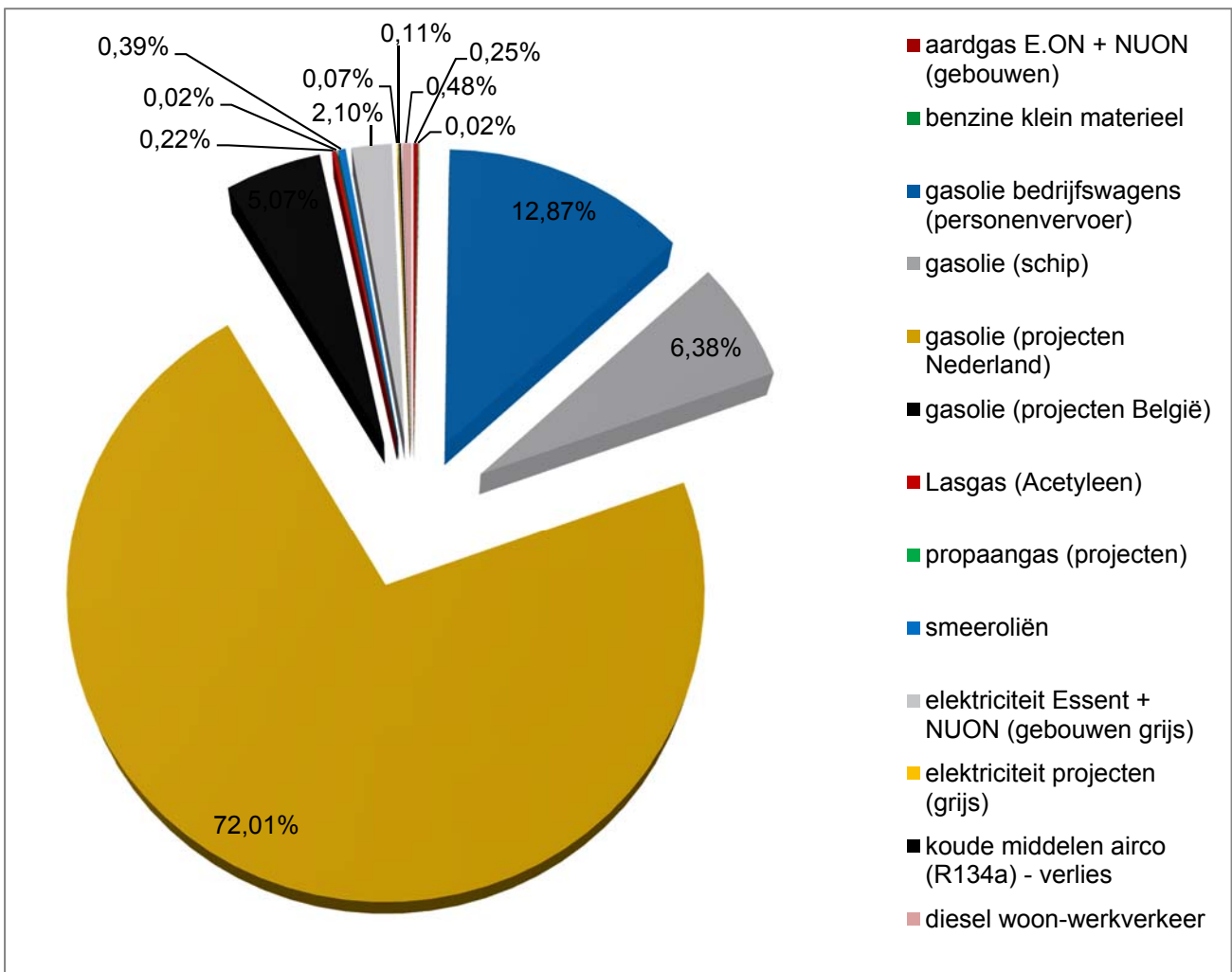
In verband met de nieuwe emissiefactoren zijn de emissie-inventarissen van de afgelopen jaren herberekend. De emissie van het basisjaar 2011 is herberekend op 10.501 ton CO₂.

De volgjaren zijn als volgt:

- jaar 2012: 8.799 ton CO₂;
- jaar 2013: 6.708 ton CO₂.

5.2 DIRECTE EN INDIRECTE EMISSIES

In de 1^e helft van 2014 bedroeg de CO₂-emissie van de totale FL-Groep 4.248 ton CO₂ (herberekende scope 1 en 2). De totaal CO₂-emissie over 2014 is uitgekomen op 7990 ton CO₂.

Figuur 1: Cirkelgrafiek emissie-inventaris 2014

Deze emissie wordt vooral veroorzaakt door het rijdend materieel (77% van het totaal), de bedrijfswagens (13%) en het varend materieel (6%). Het elektriciteitsgebruik en het gasverbruik hebben een kleine invloed op de totale emissie-inventaris.

De meeste CO₂-emissie wordt dus veroorzaakt door het brandstofverbruik op en voor de projecten (96%). Gezien het type organisatie (projectgericht), nemen de overhead-activiteiten een bescheiden plek in.

Wordt er gekeken naar de met gunningsvoordeel aangenomen projecten, dan blijkt er in 2014 circa 9,2 ton CO₂ uitgestoten (binnen het projecten KGT). Dit is 0,1% van de totale CO₂-emissie van de FL-groep. Binnen KGT zorgt het gasolieverbruik en de elektra voor de CO₂-emissie:

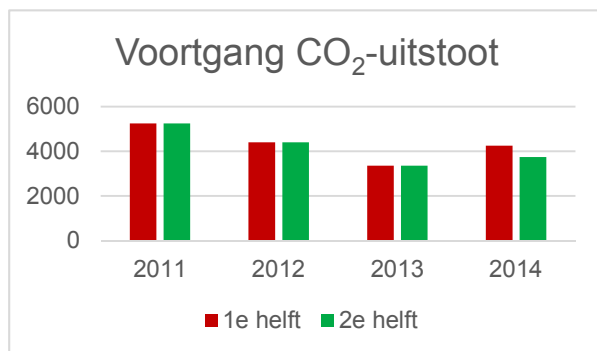
Verbruik elektra in de keet (kachels, verlichting en PC-hardware, kleine keukenapparatuur);

Verbruik brandstof (gasolie) voor vervoer van de medewerkers (eigen en inhuur) naar en van de keet.

In de ontwerpfase van KGT is de emissie dus nihil.

5.3 TRENDS

Ten opzichte van het basisjaar (2011) is de emissie in 2014 (1^e helft) met 24% gedaald (absoluut gezien). Ten opzichte van 2013 is de emissie iets toegenomen (19%). Dit laatste is te verklaren doordat het grondverzet in 2013 relatief laag was.

5.4 VOORTGANG REDUCTIEDOELSTELLINGEN

Wordt de reductiedoelstelling vergeleken met de berekende CO₂-emissie, dan is het lastig daar een juiste waarde aan te hangen. Immers de absolute daling van 24% geeft geen weergave van de besparing, maar een afname van het grondverzet.

De reductiedoelstelling van de FL-Groep is een reductie van 2% te behalen. Dit hebben we gerelateerd aan de omzet.

Hoewel dit ook weer lastig is daar de totale omzet ook wordt bepaald door de omzet uit combinatiewerken (die weer niet is meegenomen in de berekening van de Emissie-inventaris).

In 2014 ligt de CO₂-emissie opnieuw onder de doelstelling (172,38 gram CO₂ / €, oftewel 25,8% gedaald). Geconcludeerd mag worden dat de genomen maatregelen effect hebben.

In het project met gunningsvoordeel (KGT; ontwerpfase) gelden de volgende maatregelen:

- bediening bedrijfswagens conform het "Het nieuwe rijden";

- carpoolen afstemmen;
- gebruik van de alternatieve brandstof FuelSave;

Energieverbruik mee laten wegen bij inkoop van elektrische apparatuur keet - via werkplaats.

5.5 ONZEKERHEDEN

Beschrijving van de belangrijkste onzekerheden:

- de elektriciteitsrekening loopt van september 2013 tot december 2014. Deze hoeveelheid is gebruikt voor de berekening voor de hoeveelheid voor 2014;
- de gasrekeningen Middelbeers (kantoor en werkplaats) lopen van februari 2014 tot december 2014. Deze hoeveelheid is gebruikt als inschatting voor de hoeveelheid voor de 2014. Echter als gevolg van het ontbreken van de levering in de winterperiode zit hier een hiaat in;
- de gasrekeningen Dodewaard loopt van april 2014 tot april 2015.

De gevolgen voor de emissie-inventaris van bovenstaande afwijking zijn marginaal, doordat de elektriciteit Middelbeers en het gas minder dan 1% van de totale emissie betreft.

5.6 MEDEWERKER BIJDRAGE

Binnen de FL-Groep is het op de volgende manier mogelijk voor medewerkers om bij te dragen aan en mee te denken over CO₂-reductie:

- ideeënbus kantoor;
- VGM-overleg;
- uitvoerdersoverleg;
- bedrijfsbureauoverleg;
- functioneringsgesprek (FL407);
- interactie vanuit specifieke toolboxmeeting (presentielijst FL 423);
- personeelsbijeenkomst, d.d. 06-06-14;
- e-mail (info@fl-liebregts.nl of a.timmer@fl-groep.nl).

De medewerkers hebben in deze periode diverse ideeën ingebracht. Eén en ander is in het uitvoerdersoverleg gepresenteerd. Deze dienen nog wel verder uitgewerkt te worden.

6 VOORTGANG OVERIGE VEREISTEN

6.1 KETENANALYSE (4.A.1)

In het kader van de professionele ondersteuning bij de ketenanalyses is er gebruik gemaakt van adviesbureau Primum. Op basis van de inventarisatie van onze scope 3 emissies is er een inschatting gemaakt van onze meest materiële ketenemissies.

Op basis van die informatie zijn volgende twee ketenanalyses uitgewerkt:

- extern transport (F.L. Liebregts);
- scheepswerf (Shipcon).

6.2 EMISSIE INVENTARIS A-AANBIEDERS (5.A.2)

In 2014 heeft de FL-Groep een inkoopomzet van € 24,8 miljoen gerealiseerd. 80% hiervan betreffen A-leveranciers, oftewel 66 leveranciers (= zonder de C-leveranciers). Uitgesplitst:

- 1 x Bodex Milieu;
- 20 x Shipcon;
- 45 x Liebregts.

Vijf van deze leveranciers zijn reeds gecertificeerd voor de CO₂-prestatieladder. De overige leveranciers moeten nog benaderd worden om hun Emissie-inventaris aan te leveren.

Rectificatie:

In het verslag van de 1^e helft 2014, d.d. 29-09-14 stond foutief vermeld dat er veertien leveranciers gecertificeerd zijn voor de CO₂-prestatieladder. Dit moet zijn vijf leveranciers.

6.3 CO₂-EMISSIE REDUCTIEPROGRAMMA (5.C.1)

Recentelijk hebben we met de gemeente Oirschot een commitment gesloten. Het betreft de “Klimaatvisie Kempengemeenten”, die als doelstelling hebben in 2025 energieneutraal te zijn.

Daar de eis 5.C.1 op zichzelf geen duidelijkheid geeft over de invulling. Of te wel hoe ver dien je te gaan met je commitment, dient met de gemeente nog een nadere afstemming plaats te vinden, hoe invulling te geven aan de eis.

Globaal gezien zal de invulling van de eis in meer of mindere mate bestaan uit ondersteuning geven aan het uitvoeringsprogramma van de gemeente Oirschot door middel van:

- bekendheid vergroten van de doelstelling van de gemeente (energie-neutraal in 2025) en draagvlak creëren. Onder andere door vermelding op onze website (externe communicatie) en in onze bedrijfs-nieuwsbrief (interne communicatie);
- contacten leggen met de andere bedrijven in de gemeente Oirschot die eveneens gecertificeerd zijn voor de CO₂-prestatieladder om krachten te bundelen;
- kennisuitwisseling op het gebied van energiereductie;
- voorlichting door jaarlijks een bepaald energie-thema binnen de gemeente te presenteren of workshop te houden. Als voorbeeld de bekendheid van de CO₂-prestatieladder te vergroten, zodat de meerwaarde duidelijk wordt bij openbare inschrijvingen (met EMVI-score).

Tevens heeft het management zich gecommitteerd aan de Community of practice MVO Oirschot. De opzet is het starten van een community of practice MVO in Oirschot. De community of practice bestaat uit een groep van acht ondernemers die intrinsiek gemotiveerd zijn om met MVO aan de slag te gaan. De ondernemers geloven er in dat MVO loont, stellen zich in de groep open op en helpen elkaar om tot een hoger niveau te komen. Het Milieu, in combinatie met CO₂-reductie, is één van de onderwerpen binnen het traject waarin de ondernemingen zich gaan verbeteren. Inmiddels zijn de deelnemende ondernemingen bekend en staat de eerste bijeenkomst gepland op 6 oktober a.s.

6.4 DEELNAME SECTORINITIATIEF (3.D.1)

In de commissie Markt en Techniek heeft inmiddels Teun de Koning het stokje overgenomen van Frank Liebrechts. In de halfjaarlijkse vergadering zijn de ontwikkelingen op het gebied van SKAO en de CO₂-prestatieladder behandeld.

Vanuit onze Sectie (Infra Midden) wordt er input geleverd voor de doorontwikkeling van de CO₂-prestatieladder. Op ons verzoek zullen de resultaten hiervan in de commissie worden behandeld.

Vanaf 8 oktober 2014 neemt Shipcon deel aan het initiatief IMVO in de Maritieme sector. Het initiatief komt voort uit MVO Nederland, die als overkoepelende organisatie meerdere keteninitiatieven hebben uitgerold (o.a. in de textielbranche).

In een aantal sessies en Pressure Cooker, waar Arjan Timmer aan heeft deelgenomen is er gekomen tot de volgende ambitie: "In 2040 onderscheidt de maritieme sector zich op MVO-gedrag en is daarmee boegbeeld voor een circulaire en sociale wereld".

Arjan Timmer neemt deel aan een van de verander projecten (welke aansluit bij het keteninitiatief op Shipcon). Meer hierover volgt in de volgende voortgangsrapportage.

6.5 PUBLICATIE WEBSITE

De website van de FL-Groep, alsmede de drie werkmaatschappijen zijn medio 2014 vernieuwd. De pagina ten aanzien van de CO₂-prestatieladder is hiermede ingrijpend veranderd. De publicaties van de diverse verplichte onderdelen zijn mee overgenomen en daarnaast zijn de navolgende publicaties het afgelopen jaar toegevoegd:

- energie-auditverslag 2013;
- update energiemangement-actieplan;
- 5.A.2 Kwaliteitsmanagementplan;
- 4.A.1 Ketenganalyse scheepswerf;
- 4.A.1 Ketenganalyse ingehuurd transport en distributie;
- 5.B.1 Voortgangsrapportage 2014;
- 5.C.2 CO₂-emissie reductieprogramma NGO;
- 3.D.1 Deelname sectorinitiatief 2013 - Shipcon;
- aangepast CO₂-bewust certificaat.

